

CIJENA lista: U preplatu
za čitavu god. K 36.—,
za polugodište K 18.—,
tromjesečno K 9.—, mje-
sačno K 3 60, u malo-
prodaji 12 f. pojedini broj.
OGLASI primaju se u
opravi lista trg Custoza 1.

HRVATSKI LIST

izlazi svaki dan u 5 sati ujutro.

„HRVATSKI LIST“ 1214. l
u nakladnoj tiskari JO-
KRPOTIĆ u Puli, trg
Custoza 1. Uredništvo:
Šišanska ulica br. 24. —
Odgovorni urednik JOSIP
HAIN u Puli. — Ruko-
pisi se ne vraćaju.

Godina III.

U Puli, subota 13. listopada 1917.

Broj 513.

† Dr. Janez E. Krek.

Danas u tri sata poslije podne bit će u Ljubljani sahranjeni smrtni ostaci velikog našeg političara dr. Janeza E. Kreka. Naša Istra ne će danas biti zastupana u Ljubljani onoliko, kako bi željela, kako bi morala. Teške nas prilike sprječavaju, da i naš narod pohrli na grob neprežaljenog pokojnika i da položi kao zadnji pozdrav grudju Istarske zemlje u raku. I naša je Istra kao sav jugoslavenski narod dužna svom isavnom sinu harnost i zahvalnost. Neka živi njegova uspomena medju nama okao žarki uzor idealnog rada za domovinu i požrtvovne ljubavi za narod. Vječna mu pamjat!

Položaj u Argentini.

Kako smo već javili, spremala se je Argentina, da prelomi diplomatske odnose i najvjerojatnije rat Njemačkoj, no ona toga sve do danas nije učinila radi sličnih unutrašnjih poteškoća, o kojima piše „Frankfurter Zeitung“ u posebnom članku, koji glasi:

Brzojav nam od nekoliko vremena ovamo javljao teškim stavkama u Argentini, koji su, najvjerojatnije spojeni sa višećim pitanjima izvanjske politike zemlje, morali i u Njemačkoj pobuditi sveopći interes. Pokret se je radi plaća započeo sredinom prošloga mjeseca stavkom osoblja željeznica Central Argentino, obzirom na veoma sve veću skupocinu živčnih sredstava, koja je i u Argentini veoma osjetljiva, posve razumljiv pojav, kod kojega je samo to najučudovatije, što su vodje izabrali upravo trenutak najveće nestašice, koji obično nastupa iza rdjavih žetva i nekoliko mjeseci prije nove žetve. Argentinske željeznice, najvećim dijelom pod engleskom upravom, brojke su se sve do pred malo godina punim pravom medju najsolidnije uočne papire engleskog tržišta; samo željeznice Central Cordoba i Argentine Railway, kao i neke francuske uskotračne su željeznice u pokrajini Buenos Aires vrijedile već unaprijed kao špekulativna poduzeća. Ali i najsolidnija su se društva, zavedena brzim gospodarskim porastom zemlje, dača sklonili na pretjeranu ekspanzivnu politiku, kao i na zemljišne i kolonizacijske poslove, što je u savezu sa slabom žetvom posljednjih godina, bilo potpuno na uštrb rentabilnosti željeznica. Tomu priložiti još i novi zakon o mirovinama, uslijed koga se ne može uštedjeti a na najmanji novac, nego nalaze društva nove terete, koja nastoje ove svaliti na osoblje, pod izlikom, da njihove koncesije, a prije svega odredbe takozvanog Mitre-zakona (koji nije nikad stupio na snagu), ograničuju svenkupne izdatke i terete na 3 postoška čistog dobitka. Taj sukob čeka još na svoje rješenje. Po željeznicama za 15. prosinca t. g. zasnovano povišenje tarifa nije još našlo odobrenje vlade. Obzirom na oertani teški položaj razumljiv je doduše otpor proti traženim povišicama plaće, no s druge bi strane dovela dobra žetva i umjerena povišica tarifa možda do koncesija. Pokret, praćen od početka ovamo teškim izgredima, kao rušenjem mostova, navaćom na stražarsko osoblje itd., proširio se je za kratko vrijeme na sve željeznice, na lučke radnike, tramvajske namještanike, i konačno doveo do neke vrsti generalne stavke, koja je poprimala pogibeljan opseg i mora dovesti do teških gospodarskih oštećenja.

Najčudnovatije je kod toga, što su socijalistički organizovani radnici prividno otklonili sudjelovanje kod pokreta. Sad javlja Havas, da su socijalistički zastupnici proti izričitoj želji vlade glasovali za prelom sa Njemačkom i da su uslijed ukora stranačke organizacije položili svoje mandate. Socijalistički senator za glavni grad, Del Valle Ibarlucea, rodom Španjolac, nije nikad tajio svoje mržnje proti Nijemcima, nego već u veljači o. g. prigodom prelaza s Udruženim državama, tražio, da se i Argentina umiješa u sukob. Socijalno je demokratska skupina u zastupničkoj komori sastavljena iz veoma mješovitih elemenata; pokraj visoko štovanih muževa, kao dr. Repeto i drugih, nalazimo pojedine ličnosti, koji nijesu politički baš najčišći, no koji imaju velik utjecaj

na svoje drugove. Uzmemo li tomu još vijest lista „Times“ o pouličnim iskazima od 26. rujna u Buenos Airesu, kod kojih da je sudjelovalo 200 hiljada (??) osoba, to nalazimo savez između štrajkaškog pokreta i izvanjske politike, koji daje zaključivati na stanovite utjecaje, koje smo opažali i u drugim zemljama.

Nastojanje je antante išlo od početka za tim, da uzdrma položaj predsjednika Irigoyena, koji vidi u strogoj neutralnosti najbolju sigurnost po budućnost Argentine. Financijske šikanacije i gospodarsvene su poteškoće svake vrste imale značajnog muža prisiliti, da ili popusti ili se zahvali. Pošto nije pošlo za rukom ni jedno ni drugo, pokušali su, da po „cesti“ dodju do cilja. Sadašnji je pokret započeo sudjelovanjem anarhističkih elemenata izgredima poulične lutare proti njemačkom vlasništvu povodom sažaljive afere grofa Luxburga i zakašnjele izjave njemačke vlade. Djelatnost je anarhističkih sveza u Buenos Airesu i Rosario, koje postoje već kroz godine ovamo, bila znatno ograničena time, što bje uslijed raznih atentata sa bombama, koji su medju ostalim prouzrokovali smrt redarstvenog predsjednika Ramona Falcona, uveden „zakon o boravku“, prema kojemu je mogao svaki nepoćudan stranac biti izgonan. Većinom su južni Talijani, Rusi, Francuzi i Španjolci živjeli u potaji kukavnim životom, no pokušaji iznudjivanja i prijetnje su dokazivale, da su idealistički ciljevi njihovi služili za krinku i drugim realno mislećim elementima. Broj se je stranačkih pristasa znatno povećao svakojakim budućim, nezadovoljnim uslijed gospodarske krize, kojima su su svakako veoma dobro dolazile zgrade, kad bi smetaci javali mir i red. Posljednji događaji u Španjolskoj upravo i nehotice upućuju na to, da na takove skupine djeluje antanta. Sugestivna je moć neobuzdanosti okrenula sad čitavu stvar sa ceste proti vlastitim interesima onih, koji su davali ovakove nagove, tako da sad oba pokreta tek u usporedu i najosjetljivije smetaju mir zemlje. Proglašenje opsadnog stanja i djelomična mobilizacija, pružaju predsjedniku, koji nepokolebljivo snalva neovisnost zemlje svojom dužnošću, sredstvo, da uguši nemire. Nažalost je otegnuta debata u kongresu otešćala njegovu zadaću. Da li će uz ove prilike uslijediti zaposjedanje ministarstva izvanjskih poslova, kojim sad privremeno upravlja dr. Puyredon, kojega općenito smatraju veoma bistrom glavom, po Fernanda Saguteru, kako javljaju argentinske vijesti, valja čekati. Uzeš valja, da su se mjerodavni krugovi u Argentini medjutim uvjericili i iz izjava u rajstagu, da se u u svim krugovima afera grofa Luxburga najoštrije osudjuje.

Austrijska zastupnička kuća.

Prilika u Bosni. — Ministar Taggenburg o pitanju cenzure novinstva. — Naknadni izbori za amnestirane zastupnike. — Poljači pristupili vladinoj voćni. — Sost-mjesecni prlvromeni proračun prihvaćen.

Beč, 11. Zastupnička kuća. U pismenom odgovoru na upit zast. dra. Korošca i drugova, koji se tiče protuzakonitih i neustavnih prilika u Bosni i Hercegovini, podsjećuje ministar-predsjednik na poznate okolnosti, koje su dovele do zatvorenja i raspusta bosansko-hercegovačkog zemaljskog sabora, koji je uostalom bio krnj-sabor, jer je skoro trećina srpsko-pravoslavni zastupnika postala uslijed bijega ili većiđdaje nesposobnom da nosi mandat ili ga uopće izgubila. Da je i pod samim pritiskom izvanrednih prilika vlada nastojala, da osigura neko stanovito sudjelovanje naroda kod zemaljske uprave, ne dokazuje samo vladina namjera, koja je išla za sazivom vijećajućeg odsjeka za upravne poslove, kaošto i za tim, da se vijećanjima o gospodarskim pitanjima u zemlji pritegnu domaći pouzdanci, već i okolnost, da se je n. pr. očuvala institucija kotarskih vijeća, kojih se korisno sudjelovanje mora priznati baš na polju aprovizacije i ratnog gospodarstva. Od interpelacija spomenute internacije u tvrdjavi Arad opravdane su iz vojničkih obzira, kaošto i okolnošću, da su srpske i crnogorske čete zlorabile naše srpsko pravoslavno pućanstvo u svrhu uhođaranja i vodjenja. Civilne upravne oblasti ograničile su se na najnužnije internacije po državu pogibeljnih velikosrpskih agitatora i pod uplivom velikosrpske agitacije stojećih ličnosti, koje su takodjer većim dijelom dobiće zasluženu kaznu u većiđdajničkim

procesima u Sarajevu i Bihaću, gdje se je raskrilo neprijateljsko rovarenje. Od onoga su vremena vojničke i civilne oblasti zajednički nastojale, da revizijom listina poprave eventualne zlorabice. Prispjele pritužbe i prijave protiv činovnika zemaljske uprave ispitane su opetovano od izaslanika zemaljske vlade, a još nije zaključena istraga, koja se bavi predmetima ovih pritužbi. Ministar brani bosansko-hercegovačko činovništvo pred neosnovanim navalamama te priznaje djelovanje istoga za vrijeme rata. Zelje interpećanata za uspostavom ustavnog života u Bosni i Hercegovini susreću se sa nastojanjima zajedničkog ministarstva financija. Poteškoće leže u tome, što je sada veći dio Bosne i Hercegovine ratno područje, gdje je većina izbornika odsutna, gdje su upravne oblasti radom preopterećene, te se stoga ne može bez inoga provesti novih izbora.

Poslije prelaza na dnevni red prihvatila je kuća u trećem čitanju bez debate izvještaje odbora o promjeni carske naredbe, tičuće se ovlasti predsjednika bolesničkih blagajna, rudarskih zadruga te odbora institucija, koje nadomještaju mirovinska osjguravanja za vrijeme rata, kaošto i carske naredbe o naukovnoj dobi u pućkoustasku službu pritegnutih šegrta, te carske naredbe o vodjenju poslova rudarskih zadruga.

Nadalje se u trećem čitanju prima u sastavku socijalno političkog odsjeka zakon o proširenju ustanova paragrafa 9. zakona o rudarskim blagajnama na one članove onih blagajna, koji za vrijeme sadašnjeg rata posredno ili neposredno vrše u Njemačkoj službu kod bolesničkih ili sličnih ustanova. Na to se raspravila o predlozima novinarskog odsjeka, koji se tiču ukinuća političke cenzure. Raspravu otvara izvjestitelj zast. Zenker. O predmetu govori i unutrašnji ministar barun Toggenburg. Zastupnici Trylowsky, Smeral, Dazinsky i Hildebrandt govore opširno o zlim posljedicama, do kojih je dovela dosadašnja cenzura, naročito pod Stürgkhovom vladavinom, te zahtijevaju potpunu uspostavu slobode štampe. Kod glasovanja primljeni su predlozi novinarskog odsjeka kaošto i Friedmanova resolucija o ukinuću zabrane primanja inozemnih novina. — Naredna sjednica u utorak 16. listopada. Dnevni red: Izvještaj bjegunačkog odsjeka o događajima u Wagni.

Beč, 11. (D. u.) Kod rasprave o predlozima novinarskog odsjeka, tičućih se ukinuća političke cenzure, hvati ministar unutrašnjih poslova, Toggenburg, djelovanje austrijskog lojalnog novinstva, kojega ide najveća hvata i priznanje. Vlada bi se drage volje čim prije odrekla cenzure, te dača novinstvu onu slobodu, koja ga ide. No obzirom na vanrednu važnost, koju ima u ovom ratu novinstvo, kaošto i obzirom na okolnost, da naši neprijatelji najvećom pažnjom prate naš javni život, mogla bi vlada, da se u sadašnje doba samo teško odrekne na ratnu cenzuru, koja je uostalom uvedena i u Ugarskoj, u Njemačkoj i u drugim saveznim državama. Usprkos tomu smatram bezuvjetno nužnim, da se kod ograničenja slobode štampe ne prekoraćuje najnužnijih granica.

Beč, 11. (D. u.) Vlada je stavila u izgred novouredjenje cenzure, koje ide bitno za tim, da propisane dužnosne primjerke ispituju nadležne tiskovne oblasti prve instancije, kako je to i u mirno doba bio slučaj, uvijek u prvom redu u pravcu, da li predleži način, koji se imade progoniti po općenitom kaznenom zakonu. Ako je to slučaj, imade se povesti postupak, propisan u kaznenom zakonu, odnosno u kaznenom zakonskom postupniku. Ne predleži li kazneni učin, može cenzura dalje postupati proti tiskopisu na temelju iznimnog zakona samo tad, ako se radi o priopćivanju vijesti, koje bi ozbiljno mogle ugrožavati stvarne interese vodjenja rata. Područje, na koje se odnosi ratna cenzura, imade se pobliže ograničiti navadjanjem primjera. Izričito se imade takodjer naglasiti, da pitanja čisto političke naravi, ili takova, koja uopće ne diraju u vodjenje rata, ne potpadaju pod cenzuru. Cenzuru tiskopisa, koja nije prouzrokovana prestupcima proti kaznenom zakonu, nego vojničkim ili izvanjsko-političkim obzirima, neka u buduće provadja politička, odnosno redarstvena oblast, kojima ona u smislu zakona zaista i pripada. U buduće će vrijediti pravilo, da imaju tiskopise gledom na to, da li predleži

kazneni učin, ili, u prvom redu ispitivati organi državnog odvjetništva, a nadzirati pretpostavljene oblasti. Odredi li se zaplijena, imaju novine pravo tražiti, da im se izda presuda sa razlozima, koje pravomoćnost ovisi o sudbenoj potvrdi. Moraju li se koje novine obustaviti po političkoj, odnosno redarstvenoj oblasti na temelje uznimnog zakona, to imaju stranka također pravo tražiti presudu. Obvezatnost predlaganja čisto vojničkih je članaka na odobrenje morala dakako ostati nepromijenjena. Isto je tako uredništva novina i u buduće slobodno da druge članke, ponajprije one, koji se tiču izvanjske politike, predlažu nadležnim vlastima prije štampanja, da se uvjere, e ne će cenzura biti protiv njima. I za što brže pospješivanje će kod rukovanja cenzure biti pobrinuto. Nitko, nego sama vlada, zaključuje ministar, ne žali više, što ne može štampa biti oslobođena svih okova i da joj se poda zaista poželjna sloboda, ali najvažniji interesi, o kojima se radi, iziskuju kod daljnjeg trajanja rata još posebnu zaštitu, kako sam eto upravo razložio.

Beč, 11. U imunitetnom se je odboru imalo danas raspravljati o mandatima pomilovanoga dra. Kramarža i drugova. Zastupnik je dr. Stransky već u posljednjoj sjednici kao izvjestitelj bio predložio, da se Kramarž i drugovi pozovu na sjednice kuće. Dr. Mühlwerth je predložio, da se rasprava o predlogu dr. Stranskoga odgodi i da se tek u drugu srijedu obdržava naredna sjednica. Taj bje predlog primljen sa 11 protiv 9 glasova. Za nj su glasovali njemačke stranke, njemački socijalni demokrati i Ruteni. Slovenci su se prije odstranili. Proti njemu su glasovali Česi i jedan Poljak. — U 5 sati se sati popodne sastali predstavnici svih parlamentarnih zastupstva svih nenjemačkih stranaka na dogovor pod predsjedanjem zastupnika Staneka, da se dogovore o zajedničkom postupanju u najvažnijim političkim pitanjima. Kako se glasa, radi se u prvom redu o mandatu pomilovanih zastupnika.

Beč, 11. O današnjem se vijećanju njemačkih radikala javlja: Njemačka radikalna udruga zaključuje, da istupa iz njemačke narodne sveze, kako bi si osigurala potpunu slobodu djelovanja. Zajedno s tim pripoćenjem neka se narodnosnim strankama saopći pobuda, da ustanove odbor od devet lica, koji će se sastojati od zastupnika tih stranaka, koji bi odbor imao raditi u neprestanom vijećanju o radu u zajedničkim narodnosnim pitanjima i o taktičnom zajedničkom djelovanju u zastupničkoj kući. Njemačka se radikalna udruga odlučno ograđuje proti nakani vlade, da raspisom naknadnih izbora otvori amnestiranim veleizdajnicima put u zastupničku kuću, da se ta nakana prikazuje ih po češkom terorizmu iznudjenim popuštanjem prema češkim zahtjevima, koji su porasli u beskonačnost.

Beč, 11. Predsjedništvo je poljačkog kluba danas predložilo svoje rasprave sa ministrom-predsjednikom, te će izjave vlade staviti do znanja klubu, koji će vijećati sutra u plenarnoj sjednici o svom držanju prema vladi. Kako se glasa, nailaze predlozi vlade kod predsjedništva kluba na povoljan odziv. — Pod predsjedanjem su zastupnika Staneka vijećali danas zastupnici nenjemačkih stranaka o skupnom postupanju u pojedini važnim stvarima. Raspravljalo se je osobito o odgovoru predsjednika dra Grossa glede nenjemačkih interpelacija i imunitetnim prilikama bivših zastupnika, osuđenih po vojničkim sudovima. Poljaci nijesu sudjelovali kod dogovora. — Kako „Slawische Korrespondenz“ javlja, predložio je ministar-predsjednik, da povuku svoje predloge glede priznanja mandata pomilovanih zastupnika, nakon česa da će vlada raspisati naknadne izbore za sva 42 ispražnjena mandata. No sa češke strane izjavlja, da je raspis naknadnih izbora po zakonu zabranjen i da se ne može dovesti u savez sa predlozima, o kojima se raspravlja u imunitetnom odboru.

Beč, 12. (D. u.) U proračunskom odsjeku carevinskog vijeća izjavio je dr. Glombinski, da je „Poljski klub“, pošto mu je vlada zasigurala, da će ozbiljno nastojati oko toga, kako bi u Galiciji uspostavila normalne prilike, odlučio, da glasuje za proračunski provizorij. Nato je primljen šestmesečni proračunski provizorij sa dodatnim predlogom izvjestitelja dr. Steinwедера, koji se tiče isključenja izdavanja nespisativih renta, kao što i sa predlogom socijalnog demokrata Tomašeka, koji ovlaštuje vladu, da upotrijebi 100 milijuna kruna za poboljšanje stanja željezničkog osoblja.

NJEMAČKI DRŽAVNI SABOR.

Berlin, 11. (D. u.) Njemački je sabor privatio danas iznajprije zakonsku osnovu glede uspostave njemačke trgovačke mornarice u trećem proračuna, kojim bi se imali stvoriti novi državni uredi. Proračun se prima. Nato nastavlja kuća čitanju. Izatoga se obavlja treće čitanje naknadnog jučer prekinutog raspravljanje o socijalno-demokratskoj interpelaciji glede postupka zastupajućih glavnih zapovjedništva na uštrb prava o društvima i sastajanja, kao i vijećanje o pitanjima glede cenzuriranja i opsadnog prava. Glede cenzuriranja predleži rezolucija glavnoga odbora, koja traži što skorije ukinuće političke cenzure. U debati silno oštro kritizuju govornici svih stranaka cenzuru. Državni se podtajnik državnog izvanjskog ureda Wallnow izjavlja proti rezoluciji odbora, koja da da ne bi bila u prilog domovinskim interesima.

AUSTRO-UGARSKI RATNI IZVJEŠTAJ.

Beč, 12. (D. u.) Službeno se javlja: Uz neznatnu bojnu djelatnost položaj svagdje nepromijenjen.

Poglavica generalnog stožera.

NJEMAČKI RATNI IZVJEŠTAJ.

Berlin, 12. listopada. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana javlja:

Zapadno bojište.

Bojna skupina prijestolonasljednika Rupprechta: jučer se je ograničila topovska djelatnost u Flandriji na jaku topovsku borbu u odsječku obale i u šumi Houthouster. Tečajem noći je ležala jaka djelatna vatra na bojnem ozoniju od Lysa do ceste Menin-Ypern. Povisila se je jutros postepeno do bubnjarske vatre. U širokim su odsječcima započele tad nove neprijateljske navale.

Bojna skupina njemačkog prijestolonasljednika: Sjeveroistočno od Soissons i istočno od Moze nabujala je bojna djelatnost obostranog topništva do velike žestine. Kod Vauxaillona su provalili jaki francuski izvidnički odjeli. Bili su odbijeni. Istočno je od Samogneuxa došlo do mjesnih borba u jarcima na zapadnom obronku visa 344.

Istočno bojište.

Sjeveroistočno od Rige i na Zbruczu je bila bojna djelatnost jača nego prijašnjih dana. Kod sukoba je između štrafonskih odjela palo mnogo zarobljenika u naše ruke.

Macedonsko bojište.

U uvall kod Monastira i u luku Cerne borilo se je od vremena do vremena topništvo žestoko među sobom. Na desnoj se je obali Vardara izjalovila navala jedne engleske satnije pred bugarskim crtama.

Berlin, 12. (D. u.) Wolffov ured. Večernji izvještaj javlja: Bitka u Flandriji na navalnoj je fronti Langemarck-Zonnebecke još u punom toku. Sjeverno od Poelcapelle i jugozapadno od Paeschendale vrši se borba u engleskim provalnim točkama.

Prvi majstor glavnog sijela Ludendorff.

NEPRIJATELJSKI IZVJEŠTAJI.

Ruski:

10. listopada. Sjeverna fronta. U okolici je mjesta Skoul opstrijeljavalo teško neprijateljsko topništvo naše promaknute odjele. U odsječku južno od ceste u Petoi pokazivale su neprijateljske baterije živahnu djelatnost. Opstrijeljavale su osobito naše postojanke jugoistočno od Spitali, proti kojemu su ispalili oko 1200 hitaca. — O podne je osnovao u Riškom zaljevu u smjeru sjeverozapadno od Lilast-Seesa i nasuprot Narbage uz obalu jedanaest motornih čamaca, koji su bili protjerani našom vatom. Zapadna fronta. Puščana i topovska vatra u okolici sjevernije od jezera Miedziol.

Jugozapadna i rumunjska fronta. Puščana paljba.

Kaukaska fronta: Ništa osobita.

Istočno more. Dne 9. listopada, u 5 sati po podne naišli su naši patroljski čamci četiri milje od svjetionika Mihajlo u morskoj užini Irben na deset neprijateljskih tražitelja mina. Razvila se je bitka. Jedan se je neprijateljski tražitelj mina upalio, našto se je neprijatelj mina udaljio prema jugu. Istog se je dana približilo četrnaest

neprijateljskih povodnih ljetala Zerelu. Većina njih se je spustila na vodu i bacala bez uspjeha Whiteheadove mine proti prijevoznim parobrodima. U 7 je sati na večer navalilo osam neprijateljskih pomorskih ljetala na baterije u Zerelu.

Bojevi u zraku. Dne 9. listopada izbacili su naši ljetaci 20 bomba na kolodvore Rodenpols i Riga. Lietalački je kapetan Brusilovič sastrijelio neprijateljskog ljetaca u okolici dvorca Hinzenberg. U smjeru na Bučac oborili su francuski ljetaci Lackmann i Condourier neprijateljsko ljetalo, koje je tečajem padanja izgorjelo.

Engleski:

10. listopada, na večer. Tečajem su dana dovele neprijateljske navale proti našim novim postojankama u blizini željeznice Ypern-Staden domjesnih bojeva bez bitne promjene položaja. Daljnjih protunavala nije neprijatelj poduzimao. Naše su čete na bojnjoj fronti bile obavljene time, da uredi po njima jučer osvojene postojanke usprkos svih poteškoća, koje su izvirale iz stanja tla. Topovska je djelatnost trajala na obje strane. Broj po nama jučer dopremljenih dosad javljenih zarobljenika iznaša 2063, medju njima 29 časnika. U tom je broju uključeno onih 400 zarobljenika, učinjenih po Francuzima. Zaplijenili smo nekoliko poljskih topova, kao i mnoštvo strojevnih pušaka i mužara.

Bojevi u zraku. Dne 9. listopada poduzeto bje samo malo ljetova, osim na bojnjoj fronti, gdje je bio izvršen velik dio radnje usprkos jake oluje i debele magle. Naša su ljetala javljala topništvu nove položaje topova i druge zgoone ciljeve, koje je ovo uzimalo pod vatrom. S našom bje pješadijom podržavan kroz čitav dan dodir, a neprijateljske su čete bile svakom sgodom uznemirivane vatom iz strojevnih pušaka. U noći izbačene su 2 tone bomba na kolodvore Routers, Courtral, Menin i Ledeghem. Neprijateljski bje jedan željeznički vlak pogodjen hitcima, koji su prouzrokovali više eksplozija. U zračnim su borbama oborena četiri njemačka ljetala. Dva su druga bila prisiljena, da se spuste bez kormila. Nestala su naša dva ljetala.

10. listopada, na večer. Bolje vrijeme i dobar su vidik pogodovala rad našega topništva. Osim opstrijeljavanja neprijateljskih postojanka i zaporne vatre na neprijateljske spojne puteve i zaledja provadjali smo u velikoj mjeri boj proti neprijateljskim baterijama na bojištu. Neprijateljsko je topništvo bilo manje djelatno. Tečajem prošle smo noći dopremili 77 daljnih zarobljenika. Nikakove pješadijske djelatnosti.

Bojevi u zraku. Dne 10. listopada potrajalo je burno vrijeme. Djelatnost je ljetaca bila samo rano u jutro i na večer moguća. Ove su zgode uporabili naši ljetaci, da provedu topnička opažanja i snime fotografije. Izbacili smo velik broj bomba na neprijateljska zakloništa i taborišta baraka. Oborena su tri neprijateljska ljetala, a druga dva prisiljena, da se bez kormila spuste. Nestala su naša četiri ljetala.

11. listopada prije podne. Jučer je padala opet žestoka kiša. Neprijateljsko je topništvo pokazivalo u noći znatnu djelatnost zapadno od Paschendale. Inače nema ništa osobito važna da se javi.

Francuski:

10. listopada, popodne. U Belgiji smo izgradili naše napredovanje istočno od Draaibanka i osvojili dvorac Papegoet. Dopremili smo po prilici 40 zarobljenika. Na našoj novoj fronti samo pothvat neprijateljskih patrolja. Sjeverno je od Aisne pokazalo njemačko topništvo u okolici Laffauxa osobitu djelatnost. S uspjehom smo proveli pothvate sjeveroistočno od dvorca Colombe na desnoj obali Moze. U okolici šume Chaume djelatnost obostranog topništva bez pješadijske borbe. Na ostaloj fronti ništa da se javi.

10. listopada, na večer. U Belgiji nikakove pješadijske borbe. Naše su čete uredile osvojene postojanke. Broj od jučer jutro dopremljenih zarobljenika prekoračuje 400. Na fronti sjeverno od Aisne i na desnoj obali Moze djelatnost obostranog topništva. U šumi su Chaume poduzeli Nijemci iza žestokog opstrijeljavanja jaku navalu na naše postojanke. Tečajem borbe, koje je žestina potrajala kroz čitav dan, pošio je neprijatelju za rukom, da prodre u promaknute dijelove naše prve crte, no vatra ga je našeg topništva spriječila u svakom daljnjem napredovanju. S ostale fronte ništa da se javi.

Istočno bojište, 9. listopada. Dan je prošao mirno.

: 11. listopada, popodne. U Belgiji smo skršili u noći njemačku navalu, koja je bila pokušana istočno od Draibank na naše postojanke između dvorca Papegoet i dvorca La Victoire. Na fronti Aisne rasprišana bje našom vatrom neprijateljska patrolja, koja je pokušala da se približi našim crtama u okolici Cernyja. Na desnoj su obali Moze, sjeverno od uzvisine 334 proveli Nijemci navalu, koja im je omogućila, da prijelazno prodru u nekoje prednje utvrde jednoga od naših jaraka. Iza živahne smo borbe protjerali protivnika i ostali gospodarima naših postojanka. — Dne 10. listopada oborio je potporučnik Boyan sedamnaesto neprijateljsko lijetalo.

: 11. listopada, na večer. Tečajem dana djelatnost obostranog topništva na raznim mjestima fronte, osobito u okolici između izbočina Chevigny — južni dio Batte des Mesnil, gdje je neprijateljska četa, koja je pokušala da se približi našim malenim postojankama, bila vatrom zaustavljena. Na desnoj obali Moze nikakve pješadijske djelatnosti.

: Istočno bojište, 10. listopada. Topnička je vatra postigla opet stanovitu živahnost, osobito u okolici Dojrana, sjeverno od Monastira. Engleske su čete izvele štrafunske pothvate u neprijateljske položaje kod Dojrana.

IZ RUSIJE.

: Petrograd, 10. (P. b. a.) Izvanredna je sjednica središnjeg izvršnog odbora željezničkih namještenika u Rusiji stvorila zaključak, da se štrajk proglašiti dovršenim. Sve su željeznice bile bezodvlačno obaviještene uz uputu, da se štrajk u noći na 10. listopada dovrši i željeznički promet bezodvlačno opet prihvati.

: Petrograd, 11. (P. b. a.) Novo sastavljena vlada priopćuje izjavu, u kojoj se među ostalim veli: Novi su nemici buknući u unutrašnjosti zemlje radi pokreta Kornilovljeva, (koji, premda brzo potlačeni, ugrožavaju isti opstanak republike prevratom, koji podjaruju. Zemljom duva vjetar anarhije. Prihvat izvanjskih neprijatelja raste, a protirevolucionarni elementi dižu svoje ruke. Izvanredno je velika pred narodom odgovornost, koja leži u vladi. Vlada će tjerati neumornu djelatnost vanjske politike u duhu demokratskih načela, koja je objavila ruska revolucija, te će težiti za utanačenjem sveopćega mira uz isključenje svakog nasilstva. U potpunom će sporazumku sudjelovati vlada u najskorašnje vrijeme kod sastanka alijiranih vlasti, kod koje će osim običajnih izaslanika biti zastupana još i ličnošću, koja uživa osobito povjerenje demokratske organizacije. Vlada će uporabiti sve svoje sile, da podupire zajedničku stvar saveznika, da brani zemlju, da odlučno postupi protiv svakom poduzimanju osvajanja područja drugih naroda i protiv svakom pokušaju, da se Rusiji nametne volja drugoga naroda, te da potjera neprijateljske čete iz Rusije. — Izjava razvija nadalje građanski i vojnički program vlade.

: Petrograd, 10. (D. u.) P. b. a. Izvršni odbor radničkog i vojničkog vijeća je u sjednici, koja se je vršila sinoć, priznao nužnom prisutnost zastupnika ruske demokracije na konferenciji saveznika u Parizu.

: Petrograd, 10. (P. b. a.) Kako listovi javljaju, porazdijelilo se je 120 stolica u pretparlementu, koje pripadaju nesocijalističkim strankama, ovako: Kadeti 64, stranke za trgovinu i industriju 34, odbor moskovskih političara 15, veleposjednici 7. Pretparlament će započeti sa sjednicama tek tad, kad bude izabrano ovih 120 članova.

: Haag, 10. „Daily News“ javlja iz Petrograda: Najvažniji rezultat rasprave između zastupnika imućnih slojeva i zastupnika demokratske je konferencije bila revizija zaključaka, stvorenih na konferenciji u Moskvi. Najvažnije će točke ovdje ustanovljenog programa ostati, među njima porez na baštine, porez na imetak, državni monopol na živežna sredstva (?) i državni nadzor nad industrijom. Osobito vje pozornost vraćena na pitanja, koja bi se mogla odmah riješiti, tako te ne bi trebalo čekati na saziv sobranja. Nakon veoma zakućastog vijećanja o zemljišnom bje posjedu otklonjen predlog, koji je išao za tim, da se sav taj posjed povjeri mjesnim odborima. Nasuprot su bili prihvaćeni predlozi, koji opisuju ovlast tih odbora i zabranjuju nepovlasnu izvlazbu zemljišnog posjeda. — Pretparlament, koji se službeno zove „demokratsko vijeće“, naliči u svom sastavu prijašnjoj državnoj dumi. Imat će predsjednika, dva potpredsjednika, dva tajnika i dva pripomoćna tajnika. Nije isključeno, da će ovo „demokratsko vijeće“ dospjeti u protivbe

sa kongresom radničkih i vojničkih vijeća, koji je sazvan za 2. studena; maksimaliste tvrde, da će na tom kongresu imati većinu, što bi moglo dovesti do sukoba.

: Stockholm, 10. Dopisnik je novina „Rano jutro“ posjetio Bihoviec, gdje su zatvoreni Kornilov i njegovi pristaše. Kornilov je jako izmršavio. Pripovijedao je, da su ga izdale osobe, koje su poznavale sve njegove mjere, no u posljednji ga čas prisilile na predaju. Samo njegovi vjerni su ga Tekinci spasili od linčovanja. „U istini“ kazao je Kornilov, „ne mogu biti osuđen po revolucionarnom tribunalu. Moji neprijatelji znadu, da ću pred sudom otkriti nečuvene tajne stvari. Rusija se ne dađe spasiti dapače ni sredstvima, za koja ja jamčim“. Ratni je ministar Vrhovski zatražio od kozačkog poglavice Kaledina, da dodje u glavni stan u Mohilov na preslušanje kao svjedok, kod česa mu bje zamčeno, da ne će biti uapšen.

: Petrograd, 10. (D. u.) P. b. a. Prema nekim vijestima, koje su nakon dugo vremena došle iz Taškenta, je položaj u ovom mjestu još uvijek uznemirljiv. Radnička stavka traje dalje.

: Amsterdam, 11. Prema listu „Nieuwe Rotterdamse Courant“ javlja „Times“ iz Petrograda od 9. listopada: Držanje je petrogradskog radničkog i vojničkog vijeća prema novoj vladi otklonljivo.

: Petrograd, 11. (D. u.) P. b. a. Ministar je nastave naredio, da se za preostatak školske godine imaju zatvoriti visoke škole u Petrogradu. Znanstveno će se all djelovanje nastaviti.

: Petrograd, 11. (D. u.) P. b. a. Iz Baku se javlja: Započeo je u čitavom području sveopći štrajk radnika i namještenika industrije naftom. U gradu vlada mir.

: Petrograd, 11. (D. u.) P. b. a. Petrogradsko vojničko okružje započelo je po nalogu ratnog ministra otpuštanjem vojnika godišta 1895. i 1896. Vojnička je oblast dala zatvoriti skandinavski putnički ured, koji je postojao 10 godina.

: Petrograd, 11. (D. u.) P. b. a. Listovi javljaju: Putovanje ministra-predsjednika Kerenskog, vanjskog ministra, ratnog ministra i mornaričkog ministra u glavni stan, poduzeto je u svrhu provedenja promjena u vrhovnom zapovjedništvu i organizacije glavnog stana, koji se ima znatno smanjiti, e bi time postao pokretljiv. Glavni će stan po svoj prilici biti iz Mohilova premješten na drugo mjesto. Putovanje će ministara trajati 5 dana.

: Petrograd, 11. (D. u.) Prijašnji car Nikola odpremljen je sa svojom obitelji iz Tobolska u samostan Abola, 18. vrsta daleko od grada.

SA RATISTA.

: Beč, 11. Ratni izvjestiteljski stan javlja: Talijansko bojište. Uslijed vremena na Soči vlada nevrjeme i jugo, na koruškoj fronti mutno vrijeme, kiša i snježna vijavica — bila je bojna djelatnost tečajem jučerašnjeg dana malena. Samo na brdu je Sv. Gabrijele došlo do bojeva sa ručnim granatama, a u prostoru u Asiago-Arsiero bile su napredujuće talijanske patrolje odbijene.

: Istočno bojište. Obostrana djelatnost patrolja i živahna djelatnost lijetača.

: Istočno bojište. Jugozapadno od Istorare pokušale su neprijateljske bande da prekorače Osum, ali su bile protjerane. U Albaniji je vladala jako jugo.

: Bern, 11. Iz Londona javljaju: Vojni kritičari londonskih listova nagoviještaju, da predstoje na talijanskoj fronti u najskorašnje vrijeme važni događaji. Talijanska da je fronta u sadašnjem stadiju svjetskog rata postala najvažnijom, pošto se može na toj fronti dovesti do odluke. Svakako su Gržave četvernog sporazuma mnijenja, da mora Italija kod predstojećih bojeva primiti najveću potporu. U listu se priopćuju veoma opširno i vijesti o navodnim osnovama protivnika.

Razne vijesti.

* Brzajavna sveza sa Nizozemskom prekinuta. Nizozemski brz. ured javlja dne 12. t. mj.: Po nalogu engleske vlade prekinuta je svaka trgovačka sveza sa Nizozemskom sve dotle, dok nizozemska vlada ne spriječi prolazanje pjeska, šljunka i starih kovina iz Njemačke preko Nizozemske u Belgiju.

* Eksplozija u engleskoj tvornici municije. Prema nekoj vijesti berlinskih listova u liverpolskoj je tvornici municije, u kojoj je zapo-

sleno 6000 radnika, kod punjenja eksplozirala jedna ljetalačka bomba, uslijed česa je uništen treći dio tvornice. Poginulo je ili bilo ranjeno oko 700 osoba.

* Nizozemska bez sveze sa vlastitim kolonijama. Nizozemsko vanjsko ministarstvo javlja pod 11. t. mj. Nizozemski poslanik u Washingtonu javlja: Amerikanska je vlada službeno obznanila, da se parobrodima, koji putuju prema državama, što graniče sa Njemačkom, neće dobavljati nikakvog ugljena. Pošto se ni u južnoj Americi nemože dobiti nikakvog ugljena, to je paroplovidba među kolonijama i majkom zemljom prekinuta.

RAT NA MORU.

Lugano, 11. D. u.) Prema nekoj vijesti Agencije Stefani izgubili su Talijani u sedmici do 7. listopada 2 parobroda po izpod 500 tona u vlastitim vodama i 2 parobroda po preko 1500 tona, kaošto i 1 jedrenjaču od preko 1000 tona u tuđim vodama.

Političke vijesti.

Iz govora generala Smutsa.

General je Smuts kazao u nekom govoru između ostaloga ovo: Pošto se neprijatelj mora svagdje povlačiti, izabrao si je osobito jednoga protivnika, ali po njem udara. Njemačka je učinila sve i sva, da obori Rusiju. Udarci, kojima sad udara Rusija, donijet će joj veće štete nego što napredak na Belgiju i rat sa podmoracima, jer ako Rusija tako udara, udara državu, koja se ne može braniti. Rusija je kao žena u porodjaju, a ovaj momenat odabire Njemačka, da udari. Jednog će dana nastati iz novorodjene Rusije ogorčeni neprijatelj Njemačke. Da sam ja njemački državnik, sjetilo bih se stare politike Bismarckove i izbjegnavao, da učinim Slavene svojim neprijateljima. Dođaju li se pogubljeni vojnički uništenja, koje uprožava Njemačka, uvjeti iscrpljivosti i demoralizacije, to ne može biti nikakove sumnje o konačnom rezultatu. Njemačka vlada nastoji, da utiša bojazan pučanstva upućivanjem na rat sa podmornicama. No podmornica ne će biti faktor, koji će odlučiti u ratu. Statistike pokazuju, da se borimo protiv njoj sve većim uspjehom. Protiv podmornici se bori tiho junaštvo naše trgovačke i ratne mornarice.

Domaće vijesti.

Sjednica općinskog vijeća. Dne 10. o. mj. obdržavala se druga sjednica. Na prijedlog ravnateljstva gradskih zavoda uzelo se je u pretres uredjenje plaća radnika, koji su kod općinskih zavoda namješteni. Podložene tablice sastavljene su na temelju opstojećih plaća kod drugih sličnih poduzeća. Iza kako su se čula mnijenja članova vijeća, bilo je c. kr. tvrdjavnom komesaru preporučeno uvaženje podastrih prijedloga, naime povisak temeljnih plaća, povisjenje ratnog doplatka te potpore obiteljima. Povisak ratnog doplatka te potpore obiteljima stupaju na snagu dnevom 1. srp. 1917., dok povisak plaće od 1. listop. 1917. unaprijed. Sveopći trošak za ovo uredjenje iznosi obzirom na sadašnje umanjeno stanje radnika 60.000 kruna. Zatim je bilo također preporučeno c. kr. tvrdjavnom komesaru uvaženje uredjenja plaća kod gradskog tehničkog ureda, i to tako, da bude najmanja plaća za svakoga radnika u svim odjelima iznosila 5 K dnevno. Nadalje pretresalo se je pitanje zaštite stanara, te je gospodin tvrdjavni komesar preporučio ovo pitanje na proučavanje svoj gospodi članovima općinskog vijeća. Što se tiče napokon naredbe minist. od dne 14. ožujka 1917. B. D. Z. 130, o pravu nošenja naslova inžinira, promijenio se je službeni naslov akademskih tehničara, koji se nalaze u službi kod gradskog tehničkog ureda a nalaze u jednom od IX.—VII. razreda čina, od naslova „općinski inžinir“ na naslov „podravnatelj“.

Obustava postavljanja gazometra. Na temelju naredbe ministarstva za javne radnje od dne 1. rujna o. g., D. Z. L. br. 370. zabranjeno je odsada unaprijed do daljnje odredbe, postavljanje novih kaošto pojačanje jur opstojećih cijevi za plin po kućama. U slučajevima vrijednih obzira moći će se dozvoliti iznimke, te se dotične prijave primaju do uključivo 18. o. mj. kod uprave općinskih zavoda u ulici Muzio 14. Od ovog dana dalje ne će se više postavljati novi gazometri. C. kr. tvrdjavni komesar: Hohenbruck, s. r.

Milodari za hrvatske škole u Puli. Prigodom otvorenja hrvatske škole u Puli, položeni su preko ove uprave sljedeći doprinosi:

Mjesto nadgrobnog vijenca blagopokojnom Antunu Milačiću, poklanja Josip Milačić K 10.—; „R u d i c a“ šalje sa bojnog polja K 10.—; obitelj Baselli, K 5.—. Dalje je položio g. Ivan Curać, sakupljenu svotu među jugoslavenskom momčadi zaposlenoj u „Marinekasino“ od K 72.—. Darovaše po K 7.—: Šimun Dukić; po K 6.—: Ivan Curać; po K 5.—: Gjuro Čurčija, Bogdan Kalugierović, Dragutin Lončarić, Mato Matić, Vincenz Navratil; po K 4.—: Vincenc Červinka, Vice Jurišić, Franjo Reljac; po K 2.—: Franz Rauchenschwamdtner, Nikola Eškutović, Franjo Karlović, Franjo Brucela, Ivan Honović, Josip Zmijarević, Josip Vavra, Josip Kubin, Jan Memrava, Franjo Šandalj, Antun Ševaza.

Na Nj. V. brodu „Trabant“ sakupio je g. Josip Klobučar K 25.—. Darovaše po K 5.—: Gugić; po K 4.—: Klobučar; po K 2.—: Jurjević, Skočić, Capallja, Bartullin; po K 1.—: Biljan, Juričević, Škopac, Jerković, Ruso, Lovrić, Lalić, Mučić. — Ukupno K 122.—; zadnji iskaz K 6266.40; sveukupno K 6388.40. Živili plemeniti darovatelji! — Naprijed za hrvatske škole!

Umanjenje pritiska plina. Pošto je uvoz ugljena za općinske zavode obustavljen od dne 8. kolovoza a zalha je ugljena dostatna samo za od prilike još dvije same sedmice, moralo se je znatno umanjiti pritisak plina, da se tako zapriječiti potpuno obustavljenje proizvodnje plina, kako se to dogodilo u drugim gradovima. Pošto se je već pred nekoliko mjeseci poduzelo sve moguće korake da se uredi redoviti uvoz ugljena, a vidiv uz to, da će mjerodavne oblasti uzeti u obzir važnost proizvodnje plina osobito za naš grad, nadati se je, da će dobava ugljena biti naskoro uredjena te da će biti moguće opet uvesti ponovno normalni pritisak plina.

Kradje. Henrik Habermann je javio redarstvu, da su nepoznati tatli od 7.—9. o. m. sa stražnim ključem otvorili njegovu konobu u ulici Ercole br. 6. I odnijeli petroleja, mila, žeste i drugo, u vrijednosti oko 50 kruna. — Neka Ana Perčić - Gržina iz Vrišenika, općina Barban, ostavila je za kratko vrijeme na pragu kuće br. 6, u ulici Kandler, svoje blagajne; kad se je vratila, nije ih više bilo. Stvar je prijavila redarstvu.

Prodaja ribe. U slučaju, da prisprije riba prodat će se ona danas. Pravo kupovati ribu imaju danas vlasnici živežnih karata počevši od broja 1.

Hrvati, Hrvaticice!
Sjetite se naše požrtvovne „Družbe sv. Ćirila i Metoda“.

HENRIK SIENKIEWICZ

Ta treća.

(Nastavak.)

Kako je poznato, naša se kazališta ne odlikuju bogatim uredbama. Soba bijelih zidova, dva plinska plamena drhćući od promaje, ogleđalo, univaonica, nekoliko naslanjača, u jednom kutu šeslonga, bez sumnje privatna vlastnost dive, eto, to je njezina garderoba... Pred ogledalom je mnogo toaletskih naprava, fildžan ne popite kave, kutije s rumenilom i bježišom, olovke za obrve, nekoliko pari rukavica, koje su još pridržale oblik ruke, a između njih dvije umjetne pletenice; na pobočnoj je strani rukovet haljina bijelih, ružičastih, zagasih, lakih i težkih; na tlima su dva koša puna ženskih naprava. Izba zadaje orižom i napraškom. Koliko šarilo tu naokolo vlada, kako je sve s nekom žurbom porazbacano, koliko je tu boja, koliko odsjeva, koliko sjenova, koliko igre svjetla, što je izaziva titranje plinskih plamenova.

Osobita je to slika, veoma karakteristična... Pa ipak nema tu ništa, više nego li u običnoj ženskoj odjevaonici, a pri svem tom jest tu nešto, što čini kao da ta izba nije odjevaonica već neko svetište, u kome vladaju uroci, čari... Nad tim metežom, šarilom, žurbom, usred tih izgriženih zidova odiše dah umjetnosti.

Burno se pleskanje čuje. Halj svršilo se... Kroz stiene prodiru do mojih ušiju poklici: „Adami! Adami!“ Četvrt je sata proteklo, a tamo još uvlek viču.

Iskaz

do sad sakupljenih svota prigodom otvorenja hrvatske škole u Puli iz krugova ratne mornarice.

Njeg. Vel. brod „Radezky“	K 529.—
„ „ „ „Prinz Eugen“	524.—
„ „ „ „Stephanie“	365.—
„ „ „ „Ezh. Friedrich“	298.40
„ „ „ „Hapsburg“	259.30
„ „ „ „Babenberg“	156.—
Momčad sa c. i kr. lučkog zapovjedništva	134.—
„ u „Marinekasino“	72.—
Njeg. Vel. brod „V.“	36.40
„ „ „ „Trabant“	25.—
„ „ „ „Pluto“	14.—
ukupno kruna	2413.10

Vojničke vijesti.

Dnevna zapovjed lučkog admiraltata broj 285 od 12. listopada 1917.
Posadno nadzorstvo: nadporuč. Šanta.
Lječničko nadzorstvo na N. V. b. „Bellona“: pučko-ustaški liječnik dr. Zelländer.
Lječničko nadzorstvo u mornaričkoj bolnici: pučko-ustaški liječnik dr. Clotti.

Politeama Ciscutti.

Danas u subotu

velike kinematografske predstave sa sljedećim rasporedom:

Novost za Pulu! Sjajan uspjeh!

Ženitbena koračnica

drama u 4 čina sa LYDIA BORELLI i LEDA GYS u glavnim ulogama.

Početak: 3, 4.30, i 6 s. pop.

CIJENE za ovaj film: Ulaznica za parter i lože K 1.—; lože K 2.—; zatvoreno sjedalo 50 fil.; galerija 30 fil.

I za djeou. Salonski orkestar.

Pokućvo

kupuje i prodaje poznata tvrdka

FILIP BARBALIĆ Štarnska ulica

Svake tapetarske radnje izvršuje brzo i točno.

Kino „Crvenog Križa“

Ulica Sergija broj 34.

Današnji raspored

Velika pobuda smijeha!

HILDA I HULDA

veseloigra u 3 čina sa Dorrit Weikler.

Početak od 2.30 do 8.30.

Neprekidne predstave.

Ulaznica: I. prostor 1 K; II. prostor 40 fil.

Ući se može kod svake predstave.

Ravnateljstvo si pridržuje pravo promijeniti raspored.

Cafe Tegetthoff

najveća kavana u Puli.

Ima na raspolaganje veliki broj austro-ugarskih, njemačkih i švicarskih novina, u hrvatskom, češkom, njemačkom i talijanskom jeziku.

Veliki salon. - 5 biljara. - Točna poslužba.

Za mnogobrojni posjet preporuča se vlasnik.

Pečatni vosak

dobiva se kod tvrtke

Jos. Krmpotić, — Pula trg Custoza 1.

Napokon bahne u izbu Eva u ulazi „Teodore“... Na glavi joj je kruna, oči su joj podmrčene, na obrazima je crven rumenila. Razpletena joj kosa pada kao bura niz zagašeni vrat i ramena. U tolikoj je vrućici i tako obnemogla, da jedva razumljiva glasa progovara: „kako si, Vladko?“ i naglo skinuvši krunu baca se u kraljevskoj svojoj odori na šeslongu. Vidi se, da ne može ni rieči izustiti, jer me mučke gleda, — kao umorena ptica... Sjedenem do nje, stavim ruke na njezinu glavu, te ni na što ne mislim do li na nju... U tim podmrčenim očima vidim neugasli još plamen zanosa, na tom čelu vidim izražen biljeg umjetnosti, — vidim, kako ta djevojka na žrtveik kazališnog moloha donosi zdravlje, krv i život svoj, kako eto nestaje daha u grudima, pa me obuzima toliko sažaljevanje, da ne znam, što da činim... Neko vrijeme ovako šuteći presjedimo; tad Eva rukom pokaže na broj „Poletara“, što na toaletnom stolu leži i šapće: — Kako neugodno, kako neugodno!... Naglo brizne u prvonozi plač i tresu se kao list... Premda dobro znam, da plače od umora a ne poradi članka u „Poletaru“, pošto je taj članak trića, na koju će do sutra svatko zaboravit, i premda znam, da čitavi Ostrižinski nije jedne Evine suze vriedan, ipak me oko srca sve jače steže. Prihvatim joj ruke, obasipam ih cjelovima, privijam ih i pritištem uz srce. Srce mi sve jače udara, sa mnom se nešto čudna

sbiva. I sam ne znajući što činim padnem na koljena do Evinih nogu, oči mi se smrače te kao bezuman trgnem brzo Evu u svoje naručje.

— Vladko, Vladko, smiluj se! — šapće Eva.

No ja je privijam na uzburkane prsi; ni za što ne marim, poludio sam! cjelujem je po čelu, očima, ustima i umijem tek jednu rieč reći: — Ljubim te! ljubim.

U to se glavica Eve natrag nagne, ruke joj vatreno ogrle moj vrat i ja čujem šapat: — Ja te odavna ljubim!

XVII.

Ako ima za me milijeg biča u svietu od Eve, neka sam marinirani sledj... Vele nam, da mi umetnici sve činimo pod prvom dojmom, a tome nije tako! jer eto pokazalo se, da sam ja odavna ljubio Evu, tek sam bio toliko magare, da to nlesam znao.

Sam Bog zna, što se sa mnom sbivalo, kad sam je te večeri kući pratio. Išli smo pod rukom ništa zajedno ne govoreći... Jedino sam ja Evinu ruku neprestano k sebi pritiskivao, a ona moju. Osjećao sam, da me od sveg srca ljubi... Odpratim je i gore u stan, i kad smo bili u njenom malom salonu, bili smo tako uznemireni, da se nismo usudili pogledati si u oči. I tek, kad je Eva prikrla lice rukama, odstranim ih polako i rekнем: „Evice, ti si moja? je li!“ A ona se privine k meni: — Dal dal!

(Nastavit će se.)